

Uuringuaruanne

Keila linna ja valla elanike arvamused kahe piirkonna liitumisest

Faktum & Ariko

Tallinn
2013

SISUKORD

Sissejuhatus	3
Metoodika ja valim.....	3
Uuringutulemused	4
Toetus ühinemisele.....	4
Keila linna ja valla ühinemise positiivne pool	8
Keila linna ja valla ühinemise negatiivne pool	14
Teised ühinemisvõimalused	21
Kokkuvõte	24

Sissejuhatus

Uuringu eesmärgiks oli välja selgitada Keila linna ja valla elanike arvamused nimetatud kahe piirkonna ühinemisplaanist. Esiteks, kas elanikud üldse on ühinemise poolt või vastu. Teiseks, mis on vastajate hinnangul ühinemises positiivset, aga ka negatiivset. Kolmandaks, milline on elanike nägemus sellest, kellega nende elukoha omavalitsusel veel otstarbekas ühineda oleks.

Metoodika ja valim

Uuring viidi läbi telefoniintervjuu metoodikat kasutades. Telefoniküsitlus (CATI) on arvuti poolt juhitud telefoniintervjuu, kus spetsiaalne tarkvara valib Eestis kasutuses olevatele numbrivahemike numbreid juhuslikkuse alusel nii tava- kui mobiiltelefonidele, kuhu tehakse küsitluskõne. Kasutusel on nii tava- kui ka mobiiltelefoninumbrid ning viimaste osakaaluks on ca 50% kõigist intervjuudest.

Küsitluses osales 669 inimest, millest 400 on Keila linna ning 269 Keila valla elanikud.

Lõplik vastajate profiil on välja toodud alljärgnevas tabelis:

Tabel 1. Vastajate profiil

		N	%
Sugu	Mees	242	36%
	Naine	427	64%
Vanus	15-29	94	14%
	30-44	179	27%
	45-64	235	35%
	65+	161	24%
Kuskohal te täpsemalt elate?	Keila linn	400	60%
	Kulna küla (sh Tammermaa elurajoon)	12	2%
	Valkse küla	11	2%
	Karjaküla alevik, Tõmmiku ja Keelva küla	26	4%
	Keila-Joa alevik ja Käesalu Meremõisa küla	39	6%
	Laulasmaa küla	30	4%

	Lohusalu küla	18	3%
	Kloogaranna ja Tuulna külad	26	4%
	Klooga alevik	46	7%
	Laoküla, Põllküla ja Kersalu külad	13	2%
	Ohtu, Maeru ja Nahkjala külad	14	2%
	Lehola küla	24	4%
	Niitvälja ja Illurma küla	10	1%
	Mujal	0	0%
Kui kaua olete elanud oma praeguses elukohas?	kuni 5 aastat	35	5%
	5-10 aastat	126	19%
	10-15 aastat	88	13%
	15-20 aastat	66	10%
	20-30 aastat	113	17%
	üle 30 aasta	241	36%
Kas olete...?	palgatöötaja	352	53%
	ettevõtja, iseendale tööandja, vabakutseline	70	10%
	õpilane, üliõpilane	35	5%
	töötu, kodune	43	6%
	pensionär	169	25%

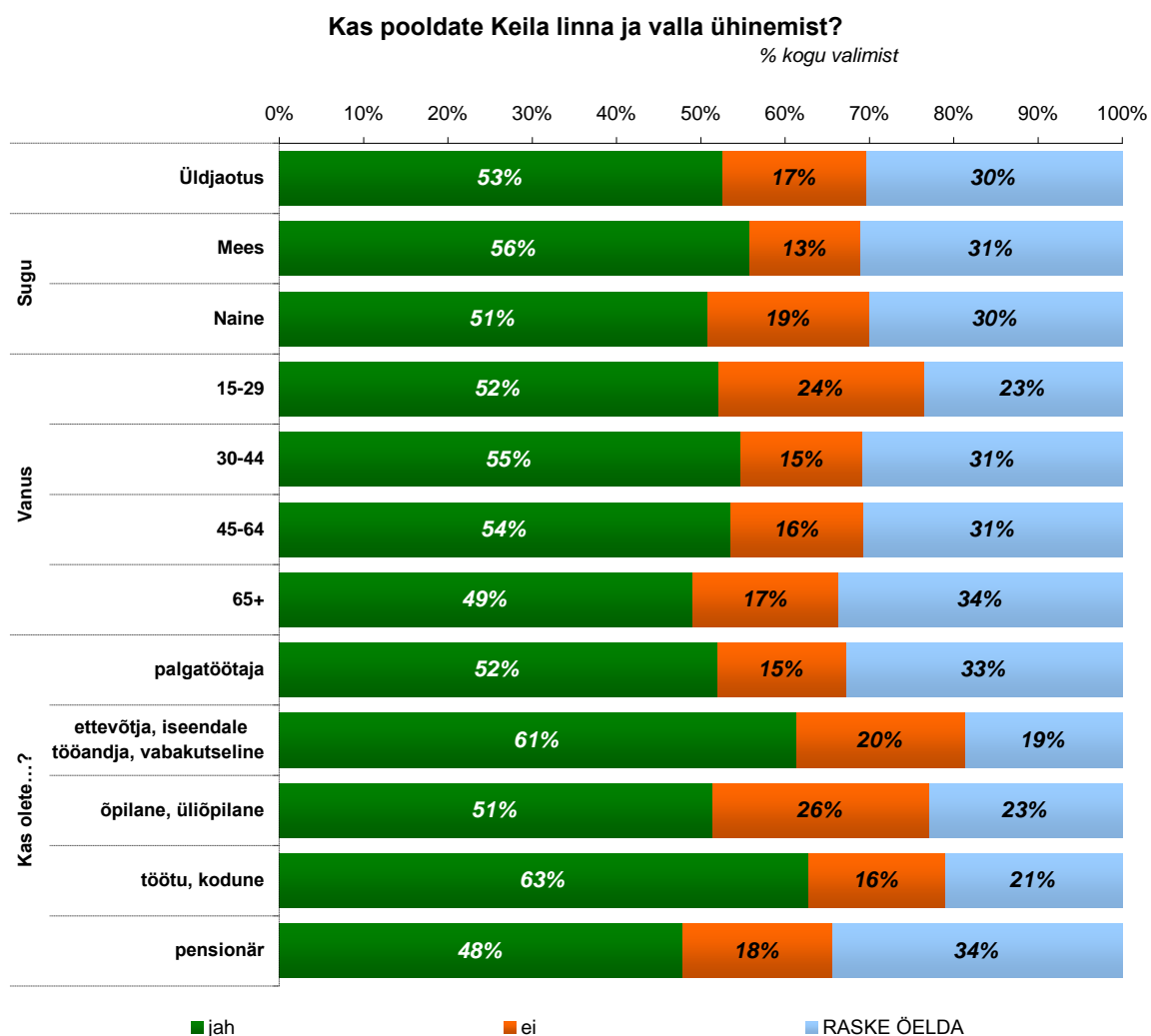
Uuringutulemused

Toetus ühinemisele

Keila linna ja elanike arvamused nimetatud kahe administratiivpiirkonna ühinemisest on pigem pooldavad. Üle poolte (53%) uuringus osalejatest pooldavad ühinemiseideed. 17% on ühinemise vastu ning 30% ei oska hetkel selle idee kasulikkuse või mitte-kasulikkuse kohta midagi kindlat öelda. (vt joonis 1)

Ühinemiseidee toetajaid on rohkem meessoost kui naissoost vastajate hulgas (56% vs 51%). Samas, nende vastajate hulk, kes kindlat arvamust ei oma, on võrdne (31% meestest ja 30% naistest).

Joonis 1.

Vanusegrupe omavahel võrreldes selgub, et kõige enam pooldavad ühinemist 30-44-aastased (55%) ning 45-64-aastased vastajad (54%). Vähim on ühinemise poolt noorimad vastajad ehk 15-29-aastased elanikud (24%). Viimase hulgas on kõige vähem neid vastajaid, kes kindlat arvamust ei oma (23%). (vt joonis 1)

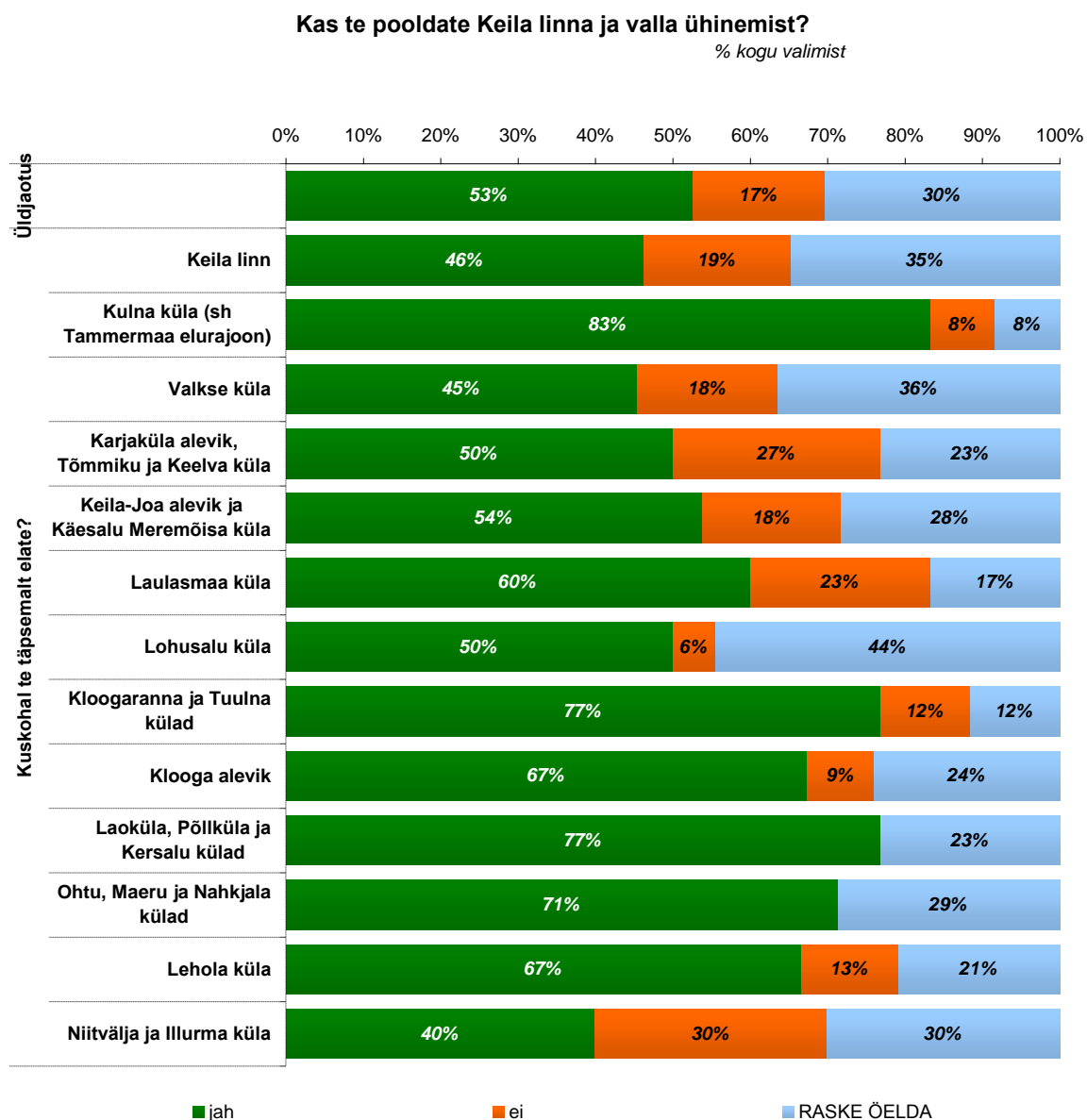
Pooldajate hulgas on elanikke, kes on hetkel töötud, kodused (63%) ning ettevõtjad, ise-enda töötajad, vabakutselised (61%). Palgatöötajatest üle poole (52%) pooldab samuti Keila linna ja valla ühinemist.

Keila linna elanikest, kes uuringus osalesid, veidi alla poole (46%) pooldavad valla ja linna ühinemist, 19% ei poolda ning üle veerandi (35%) ei oska kindlat seisukohta hetkel öelda.

Vaadates Keila valla eriregionide elanike arvamusi Keila linna elanike arvamustest eraldi, siis selgub, et 83% Kulna küla elanikest pooldab Keila linna ja valla omavahelist

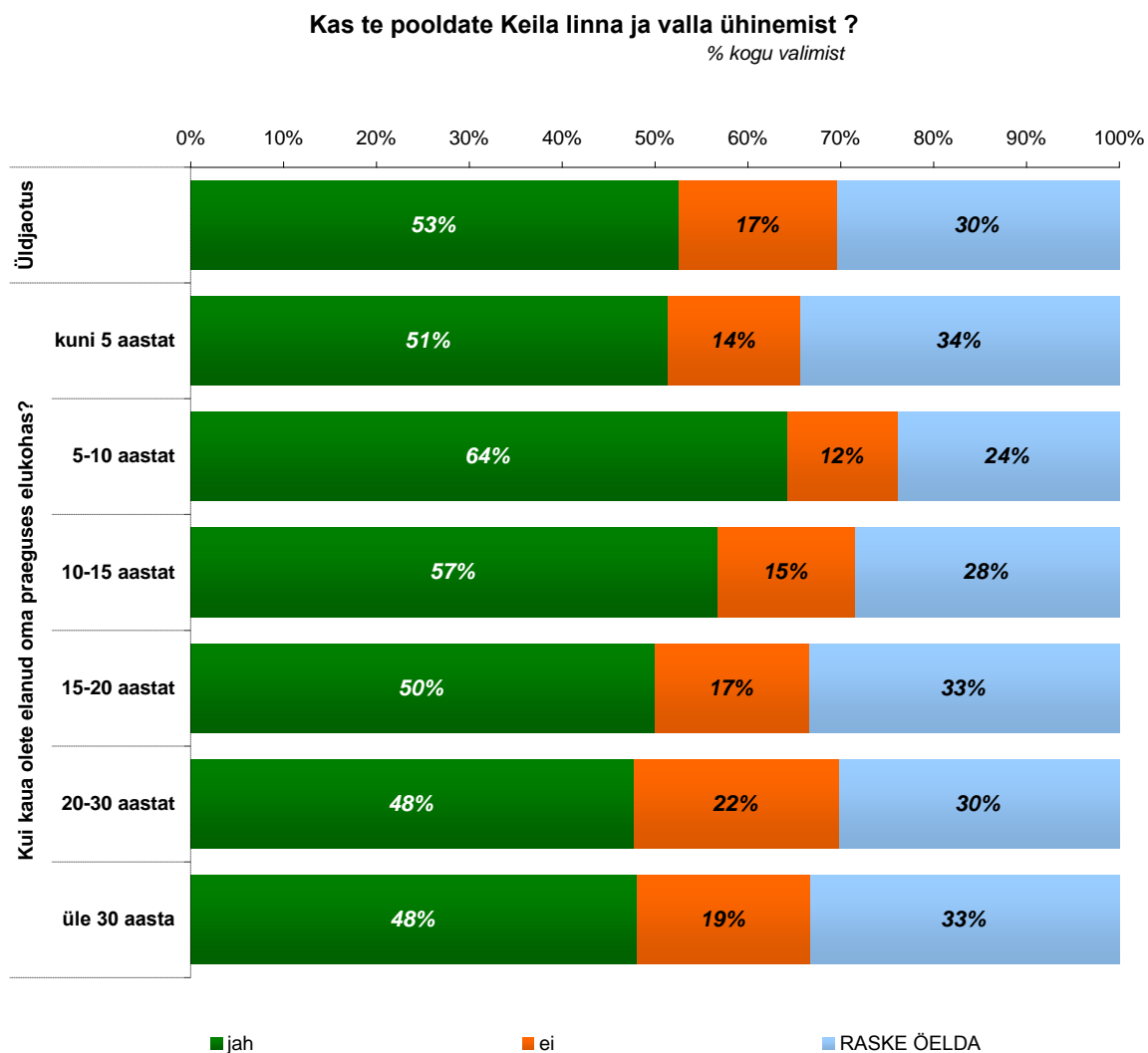
ühinemisplaani. Peamiselt Lohusalu (44%) ja Valkse küla (36%) elanikud on need vastajad, kellel hetkel kindlat arvamust antud küsimuses ei ole. (vt joonis 1.1)

Joonis 1.1.

Ühinemise toetamise ja mittetoetamise küsimuses võrreldi lisaks Keila linna ja valla elanike arvamust nende enda praeguses elukohas elamise 'staaži' järgi. Selgub, et kõige enam toetavad ühinemist (64%) vastajad, kes on elanud seal 5-10 aastat. Kõige vähem elanikud, kelle elukohaks on Keila vald ja linn olnud üle 20 aasta. (vt joonis 1.2.)

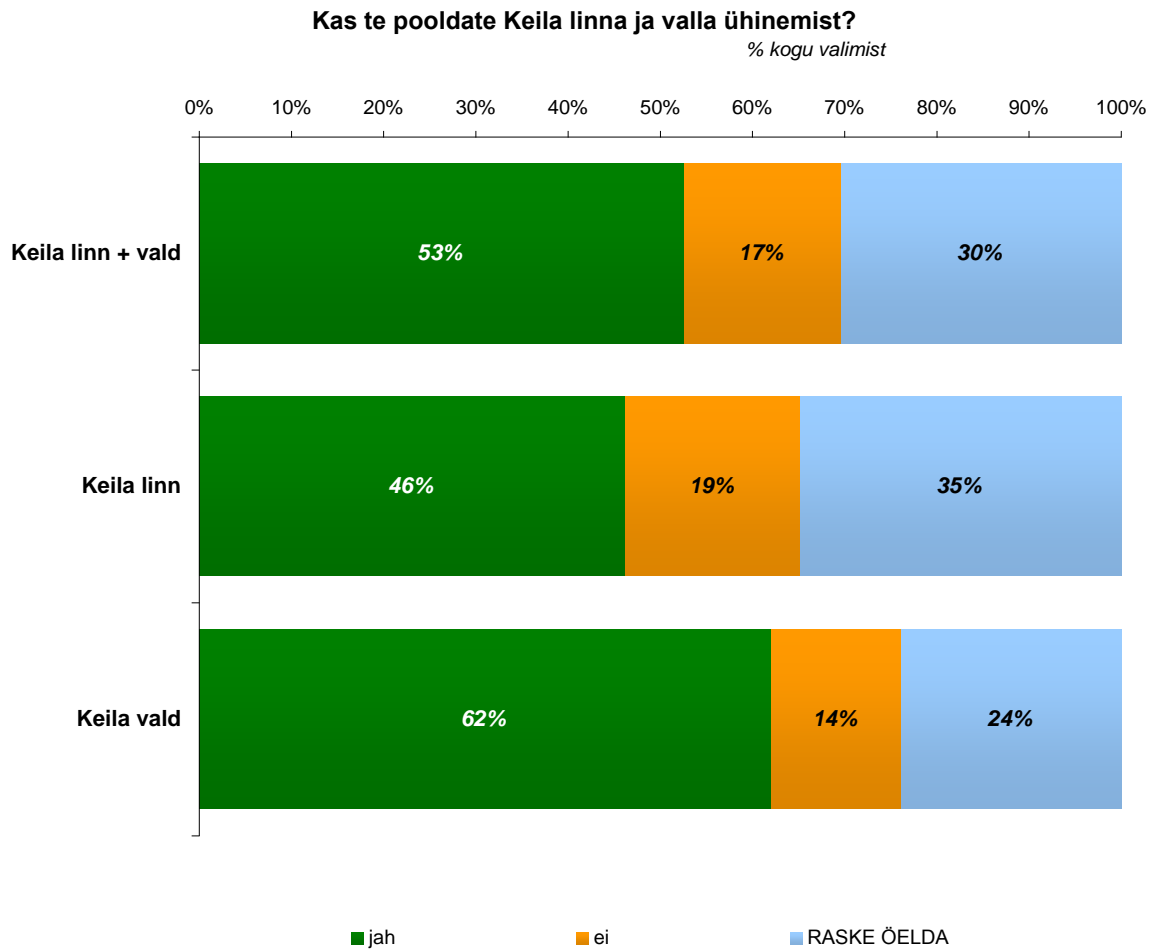
Joonis 1.2

Lõpetuseks võrdleme omavahel kolme valimit. (vt joonis 1.3.) Esimene neist koondab kõiki vastajaid (Keila linn + vald), mis on ülevaatlikult lahti kirjeldatud juba eelnevalt. Teine näitab toetust ühinemisele Keila linna elanike seas, keda oli valimis kokku 400. Kolmas koondab ainult valla elanikke, keda oli valimis 269 vastaja näol.

Võrdlusest näeme, et ühinemise pool on kõige enam just viimased ehk vallaelanikud. Nende vastajate hulgas on samuti kõige vähem neid inimesi, kellel ühinemisega seoses kindlat arvamust kujunenud ei ole. Viimaseid on üle veerandi (35%) Keila linna elanike hulgas.

Joonis 1.3.

Keila linna ja valla ühinemise positiivne pool

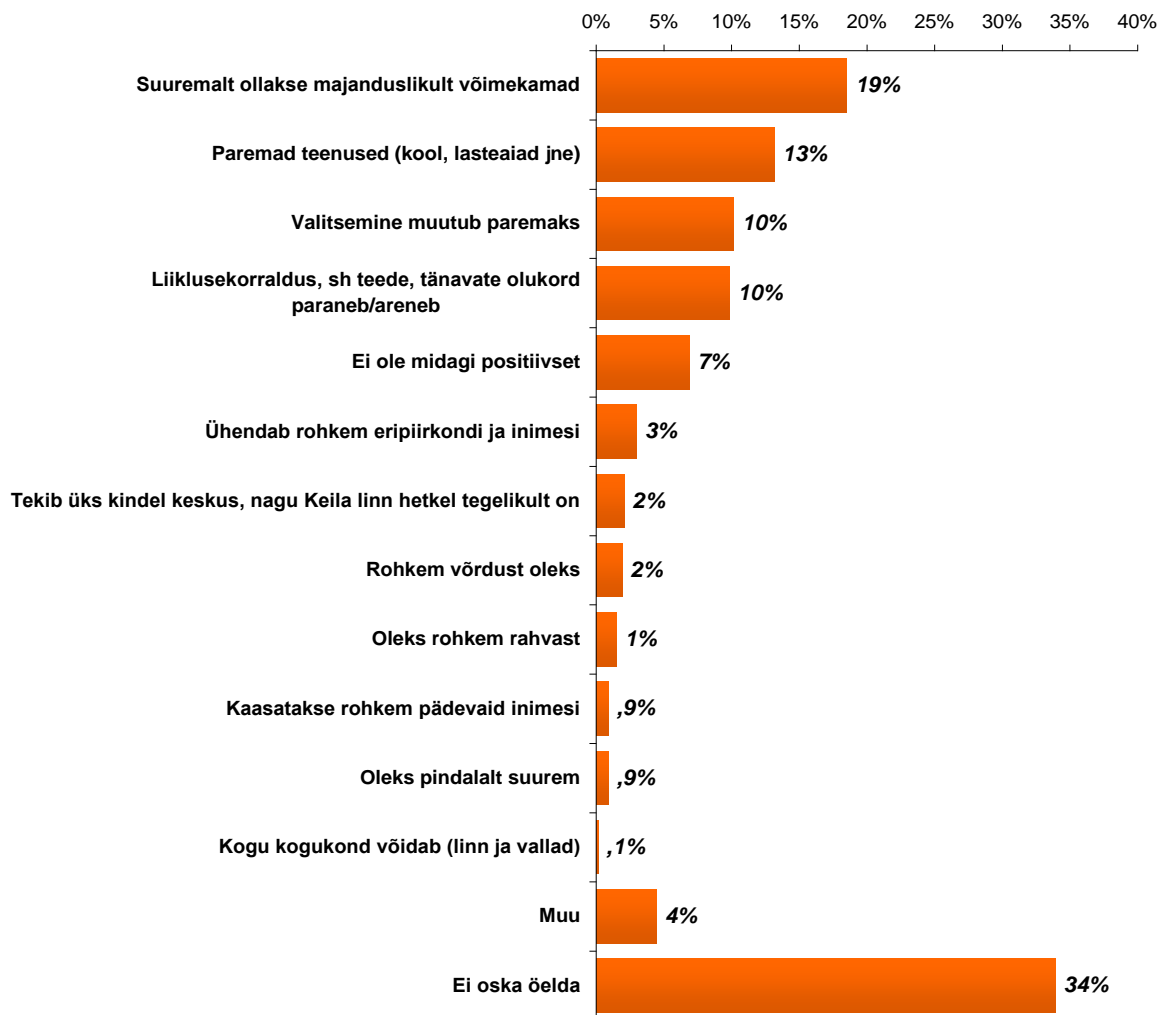
Vastajate hulgas on siiski palju neid vastajaid, kellel kindlat arvamust linna ja valla ühinemise koha pealt ei ole. Palusime vastajatel oma sõnadega väljendada, mis nende meelest on ühinemise juures positiivset ning negatiivset. Mõlemal juhul lisasime juurde aspekte, mille peale vastajad esialgu ei pruukinud tulla.

Positiivsete aspektidena nähti eelkõige võimalust, **et suuremana ollakse majanduslikult võimekam omavalitsus** (19% antud vastustest). Selle all mõeldi eelkõige seda, et koos olles on rohkem ja suuremad majanduslikud võimalused, aga loodeti, et kui juhtimine läheb ainult ühe omavalitsuse kätte, siis kahanevad ametnike arvuga paralleelselt kulud selle ülalpidamiseks.

13% leidis, et ühinemise puhul muutuvad kindlasti teenused nagu **kool ja lasteaed, paremaks ning kättesaadavamaks kõigile**. 10% usub, et valitsemine muutub paremaks, st toimub teatud võimuvahetus. 10% usub, et teed, tänavad ning transpordiliiklus muutub paremaks ja areneb jõudsalt edasi.

Joonis 2.

Mis oleks teie arvates Keila linna ja valla ühinemise juures positiivset?
 % kogu valimist

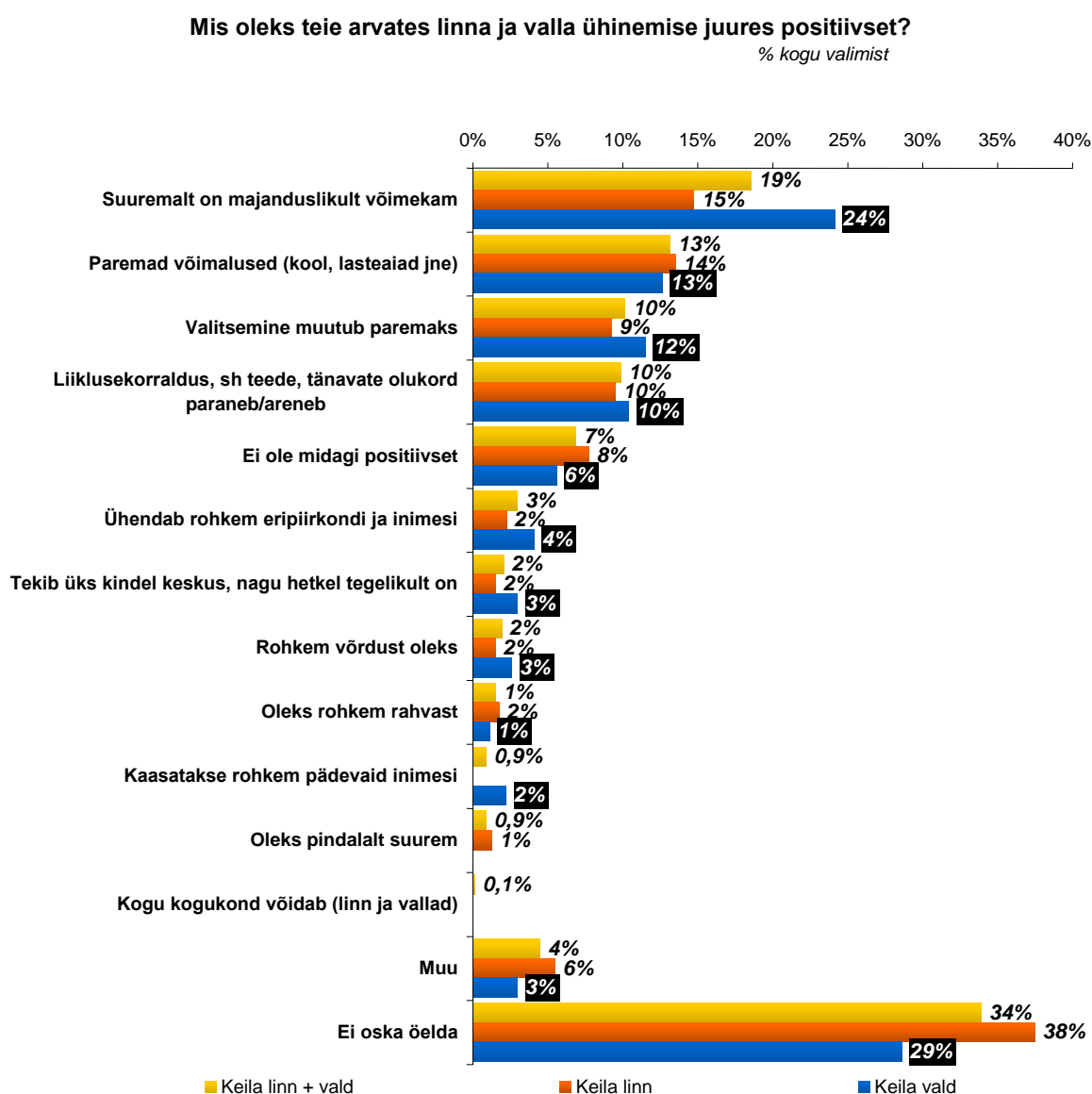

3% vastajatest usub, et **ühinemine ühendab inimesi ja eripiirkondi** rohkem kui praegu. 2% leiab, et positiivne on **ühe (tõmbe)keskuse tekkimine ka formaalselt**. Nenditakse, et tegelikult on vald ja linna omavahel praegugi tihedalt seotud ning seepärast oleks ühinemine loogiline.

Lisaks arvati, et positiivsed tagajärjedeks võivad olla näiteks, et rahvast on siis 'ühe mütsi all' rohkem (1%), omavalitsus oleks pindalalt suurem ja võimsam (0,9%) ning ühinemise ajal ja pärastiselt oleks võimalik pädevamatel inimestel võimu juurde pääseda (0,9%).

Võrdleme siingi nimetatud positiivsete aspektide esinemissagedust kolme valimi kohta (vt joonis 2.1).

Joonis 2.1.

Majanduslikku edusse, kui ollakse omavahel koos ning suuremad, usuvad sagedamini (24%) just vallaelanikud, kes linnaelanikega võrreldes pooldavad ühinemist rohkem (vrd joonis 1.3). Võrreldes linnaelanikega usuvad vallaelanikud sagedamini, et pärast ühinemist Keila linnaga muutub paremaks valitsemine (12%), liiklusekorraldus, sh teede, tänavate olukord

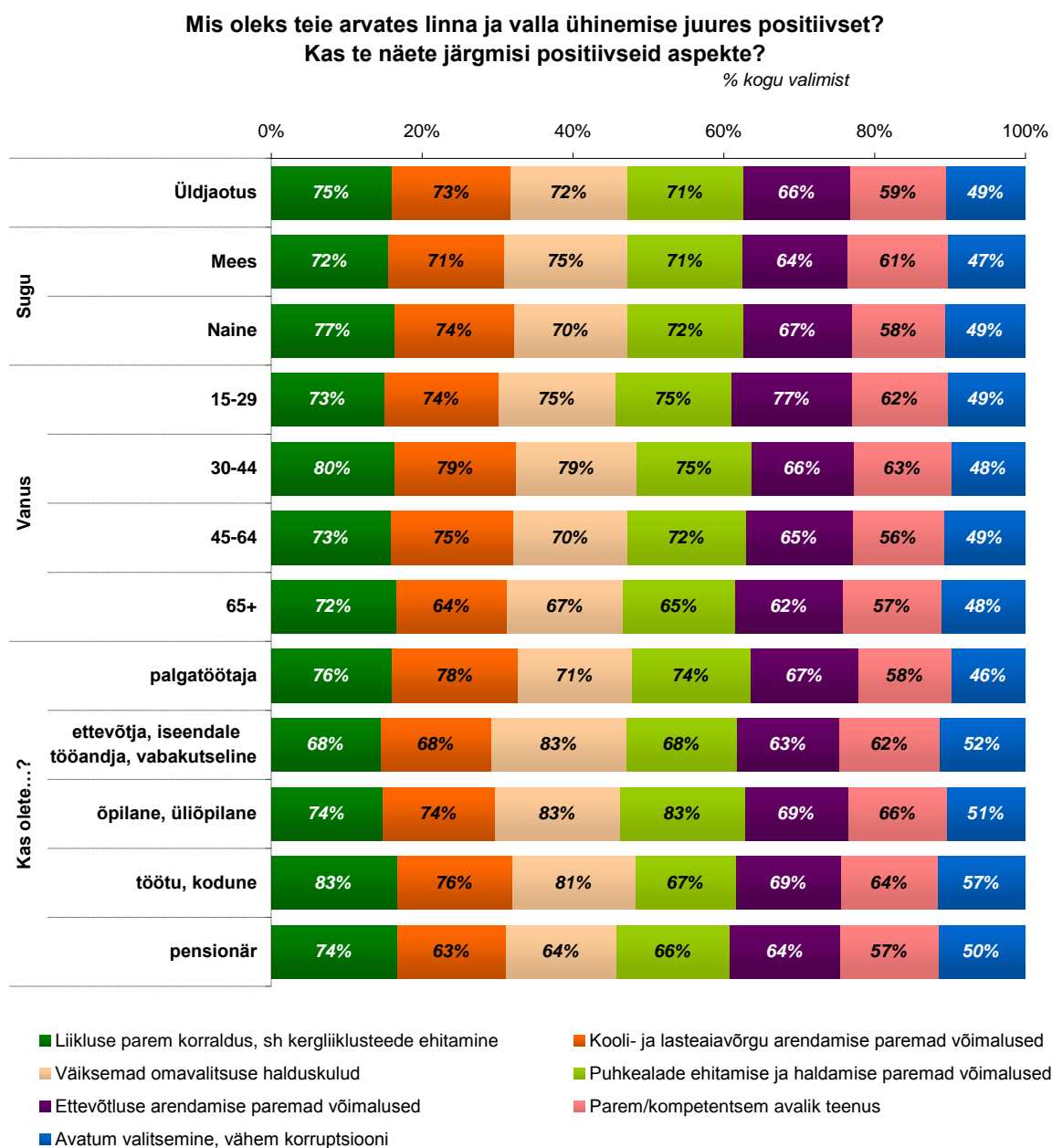
paraneb/areneb (10%), eri piirkonnad ja inimesed on rohkem ühendatud (4%), tekib rohkem võrdust (3%) ning kaasatakse valitsemisse rohkem pädevaid inimesi (2%). (vt jooni 2.1)

Positiivsetest aspektidega, mis küsitleja poolt vastajale lisaks nimetati, nõustuti kõige enam sellega, et **liiklus on ühinemise tagajärjel paremini korraldatud** (75% vastajatest). Veidi alla kolmveerandi (73%) vastajatest nõustus, et kooli- ja lasteaiavõrgu arendamisel on pärast seda paremad võimalused.

Kõige vähem usuti, et avalik teenus muutub paremaks või kompetentsemaks (59%). Veel vähem leiti, et valitsemine muutub avatumaks ja korruptsioonivabamaks (49%).

Liikluse paremaks muutumisse usuvad kõige enam näiteks naissoost vastajad (77%), aga ka 30-44-aastased vastajad (80%). Kõige vähem ettevõtjad, ise-enda tööandjad, vabakutselised (68%). Viimased on suur osa neist vastajatest, kelle hinnangul muutub valitsemine ausamaks (52%). (vt joonis 2.2.)

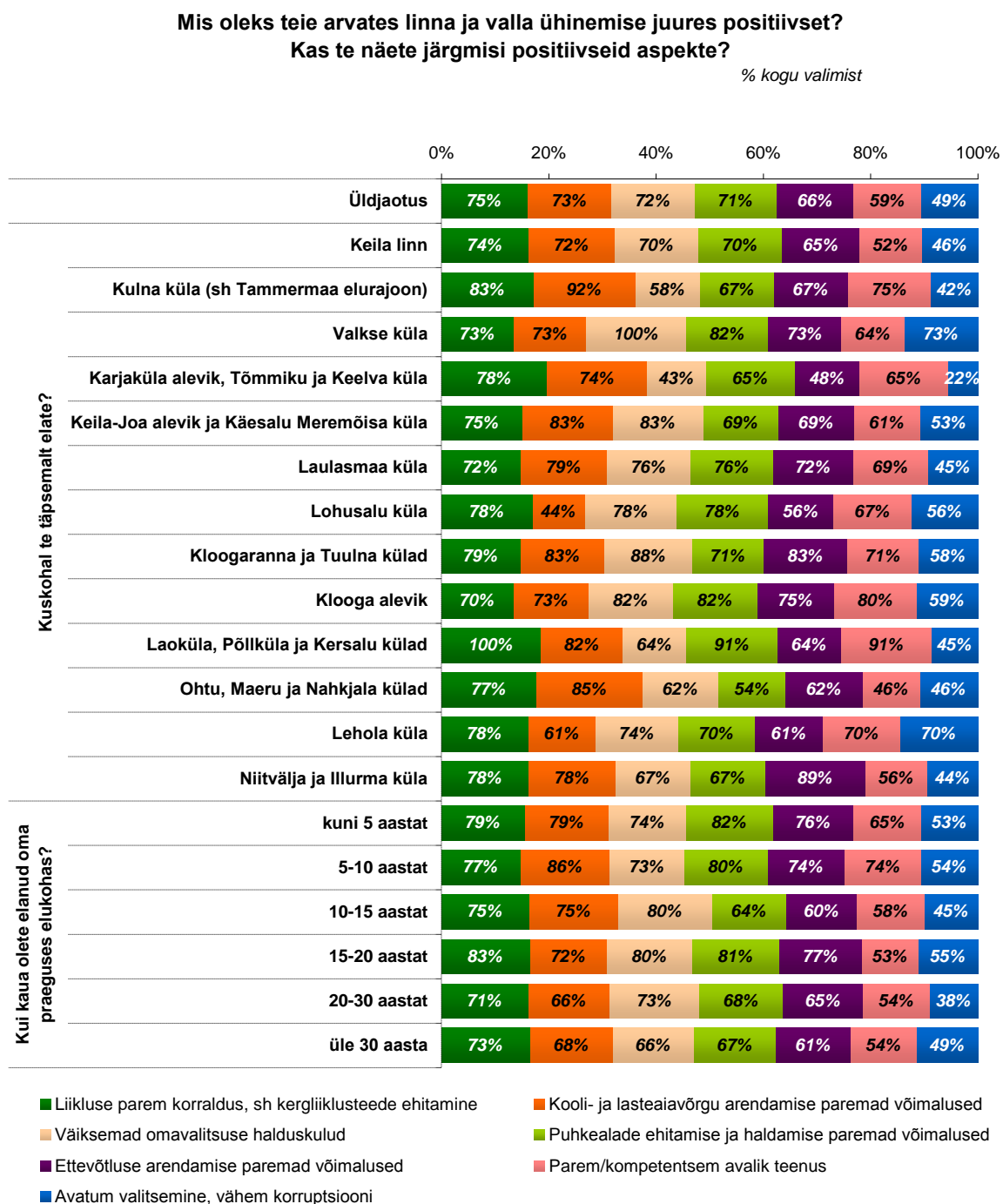
Joonis 2.2.

Vaadates vastajate arvamusi regioonide/ täpsema elukoha põhjal, siis **liikluse paremasse korraldamisse ühinemise korral** usuvad kõik vastajad, kes elavad Laokülas, Põllkülas ja Kersalu külades (100%), aga ka 83% Kulna küla elanikest. Liikluskorralduse arengusse usub 74% Keila linna elanikest.

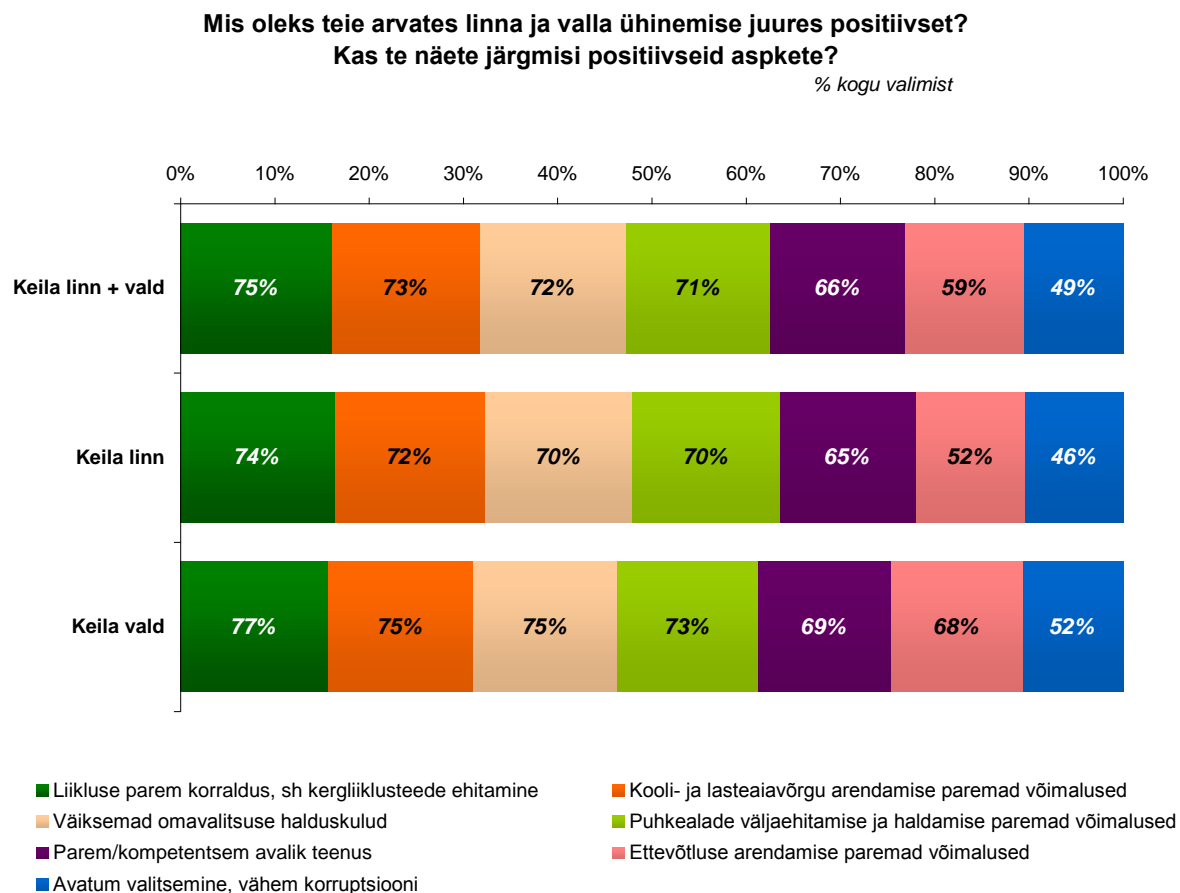
Ausamasse valitsemisse usuvad enim Valkse küla elanikud (73%) ning üle poole (55%) nendest inimesed, kes on Keila vallas/ linnas elanud 15-20 aastat. (vt joonis 2.3.)

Joonis 2.3.

Kolme valimi võrdluses üldpildis ega ka omavahelisi märkimisväärseid erinevusi ei esine. Pigem kinnistub juba see, mis eelpool juba välja toodud on ehk näiteks teistest enam leiavad vallaelanikud, et ühinemine parandab eelkõige liikluse korraldamist (77%). (vaata joonis 2.4.)

Joonis 2.4.

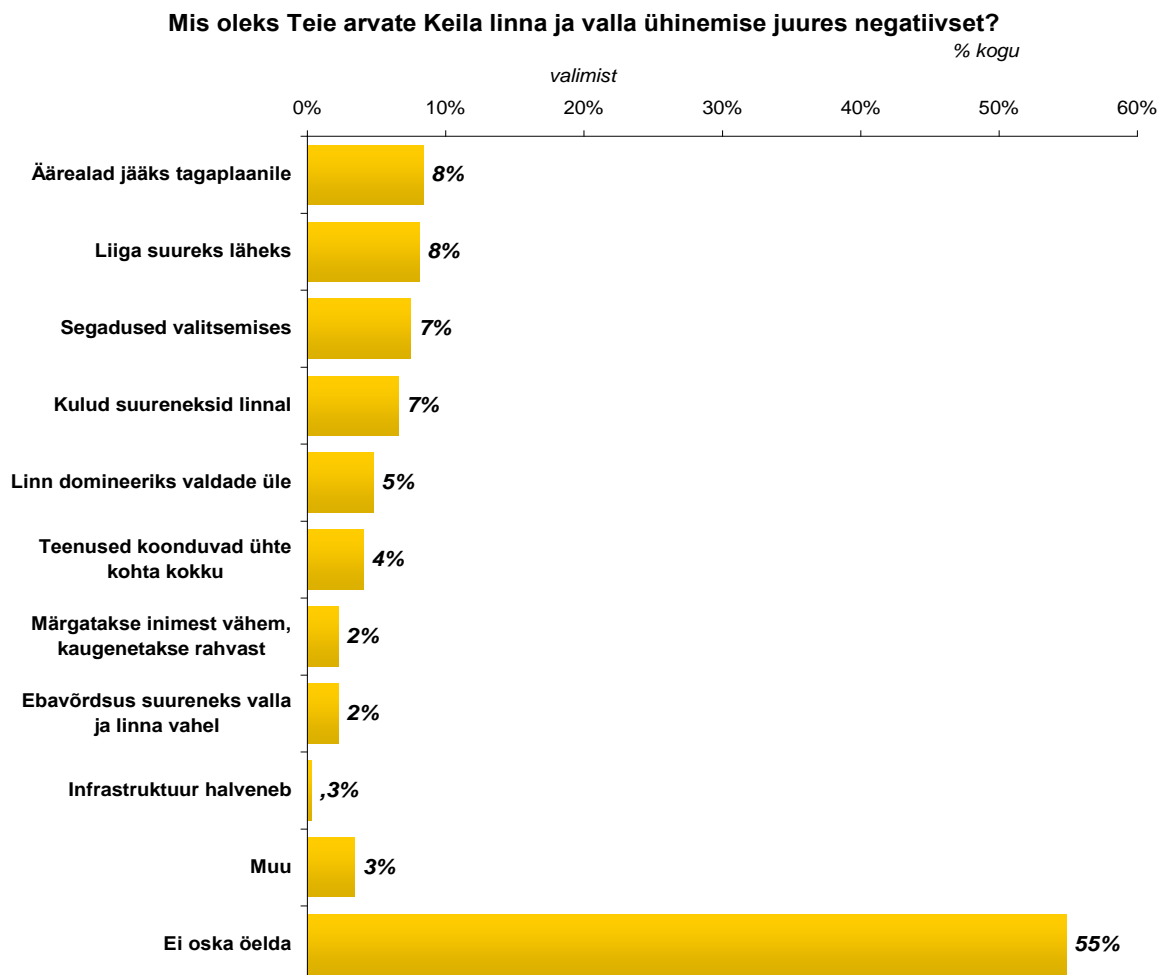

Keila linna ja valla ühinemise negatiivne pool

Keila linna ja valla ühinemisele antud negatiivsed arvamused on seotud eelkõige linna ja valla vahelise kohanemisküsimustega. (vt joonis 3) 8% vastajatest arvab, et negatiivseks aspektiks ühinemise juures võib saada see, et **äärealad jäävad keskustest veel kaugemale** ning neid üldse ja nende muresid märgatakse veel vähem. Seega, **suurenemine pindalalt, võib olla ka negatiivseks osaks ühinemisest** (8%). 7% usub, et tekivad erinevat tüüpi **segadused valitsemises**, sh võimuvõitlused, ametnike koondamised jne.

7% märgib, et praegust seisust arvestades, siis peaks ühinemise korral Keila linn olema see osapool, kes teist majanduslikult aitaks. Teiselt poolt leiti, et linn hakkab hoopis valla üle domineerima (5%), mis jätkaks viimase mured taas tagaplaanile.

Joonis 3.

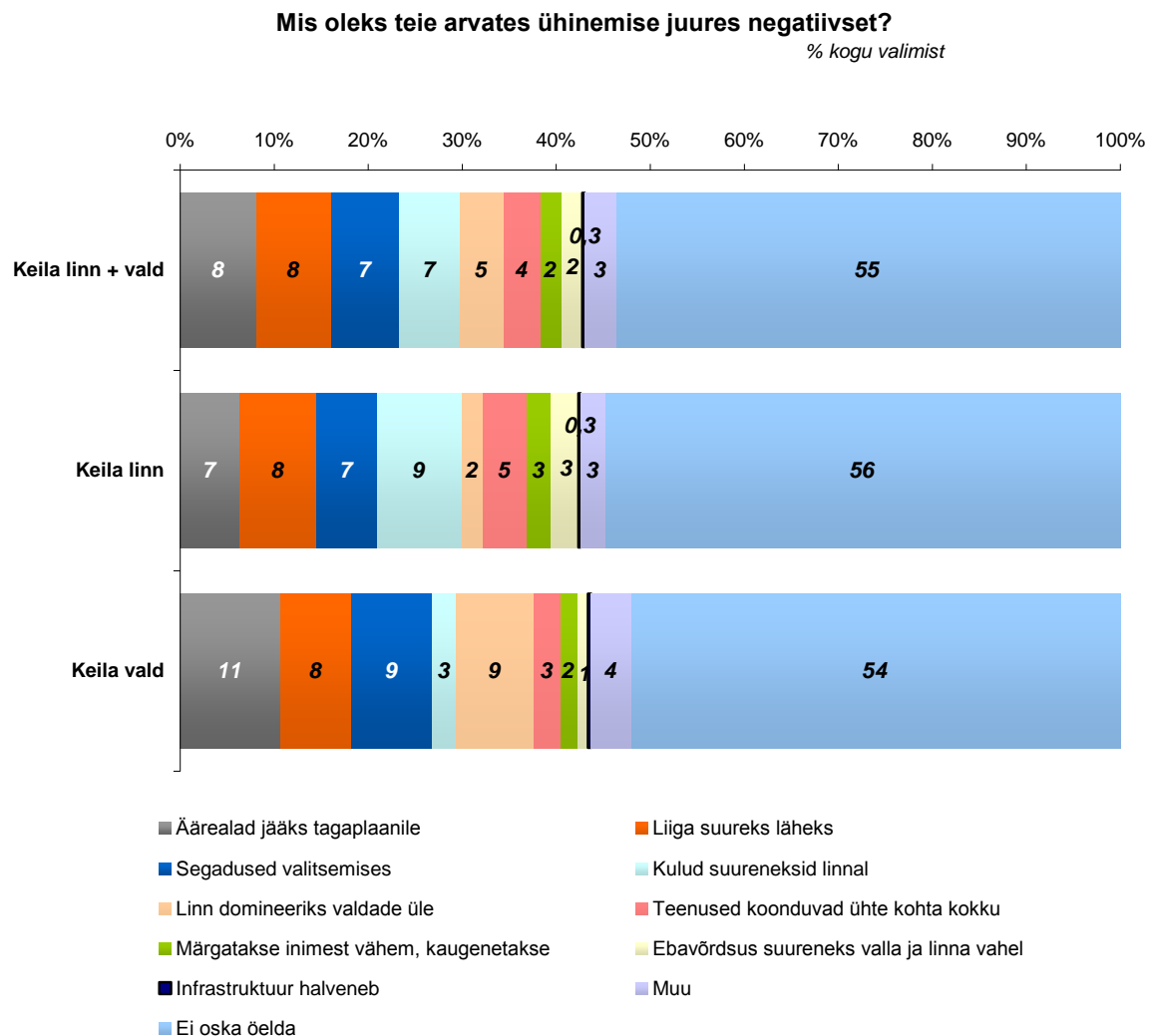

4% vastajatest kardab, et kõik olulised teenused koonduvad ühte kohta kokku (haridus, kultuur, tervis jne) ning äärealade või väiksemates kohtades elavatele inimestele on nende kättesaadavus veel halvem kui praegu.

Antud vastuseid ja moodustatud kategooriaid võrreldi kolme valimi lõikes. Vallaelanikud peavad peamiseks negatiivseks ühinemise tagajärjeks seda, et äärealad jäävad hallatava territooriumi suurenemise korral tagaplaanile (11%). Samuti usutakse Keila linnas elavatest vastajatest, et ühinemine toob kaasa segadused valitsemises (9%). Suure probleemina nähakse

olukorda, kus linna hakkab valla üle domineerima (9%). Viimasega seostub kindlasti linlaste arvamus, et kõik teenused koonduvad ühte kohta kokku (5% linlastest ja 3% vallaelanikest).

Joonis 3.1.

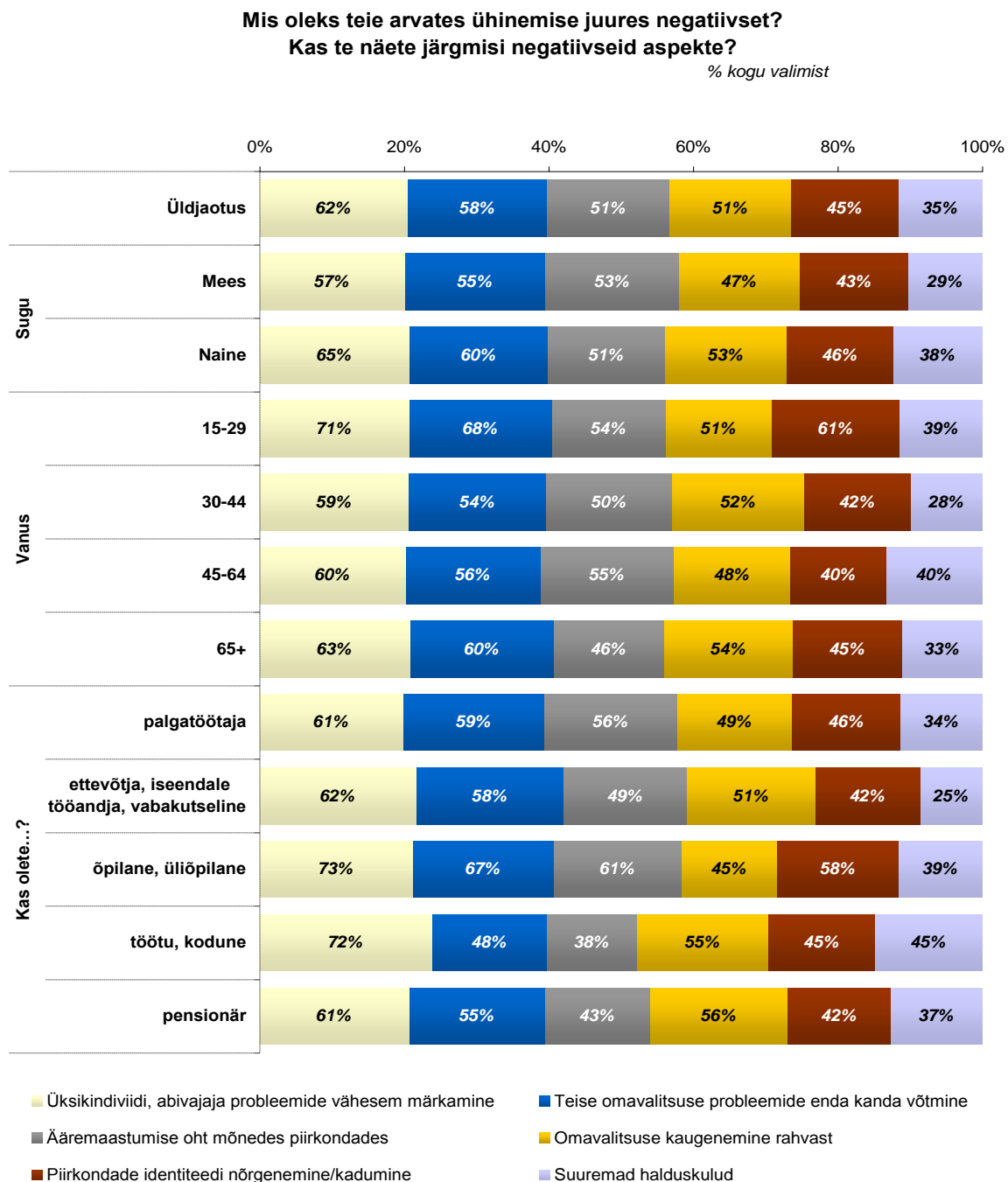

Vastajatel pakuti välja samuti mõned negatiivsed tagajärjed, mis linna ja valla ühinemisega kaasneva võivad.

62% vastajatest usub, et ühinemine võib tuua kaasa olukorra, kus üksikindiviidi, abivajaja probleemid võivad jääda märkamatuks. Seda sel põhjusel, et ala ja inimesed, kellega tegeleda tuleb, on kasvanud.

52% vastajatest uskus, et ühinemise puhul võib juhtuda, et suuremana kiputakse võtma mõne teise omavalitsuse probleeme enda kanda. Lisaks arvati, et omavalitsuse valitsusala kasvamisega võib tekkida oht ääremaastumisele teatud piirkondades (51%) ning omavalitsus kaugeneb rahvast (51%). Vähem usuti, et piirkondadele omane identiteet nõrgeneb või kaob üldse (45%) või halduskulud suurenevad märkimisväärselt (35%) (vrl vt joonis 2).

Joonis 3.2.

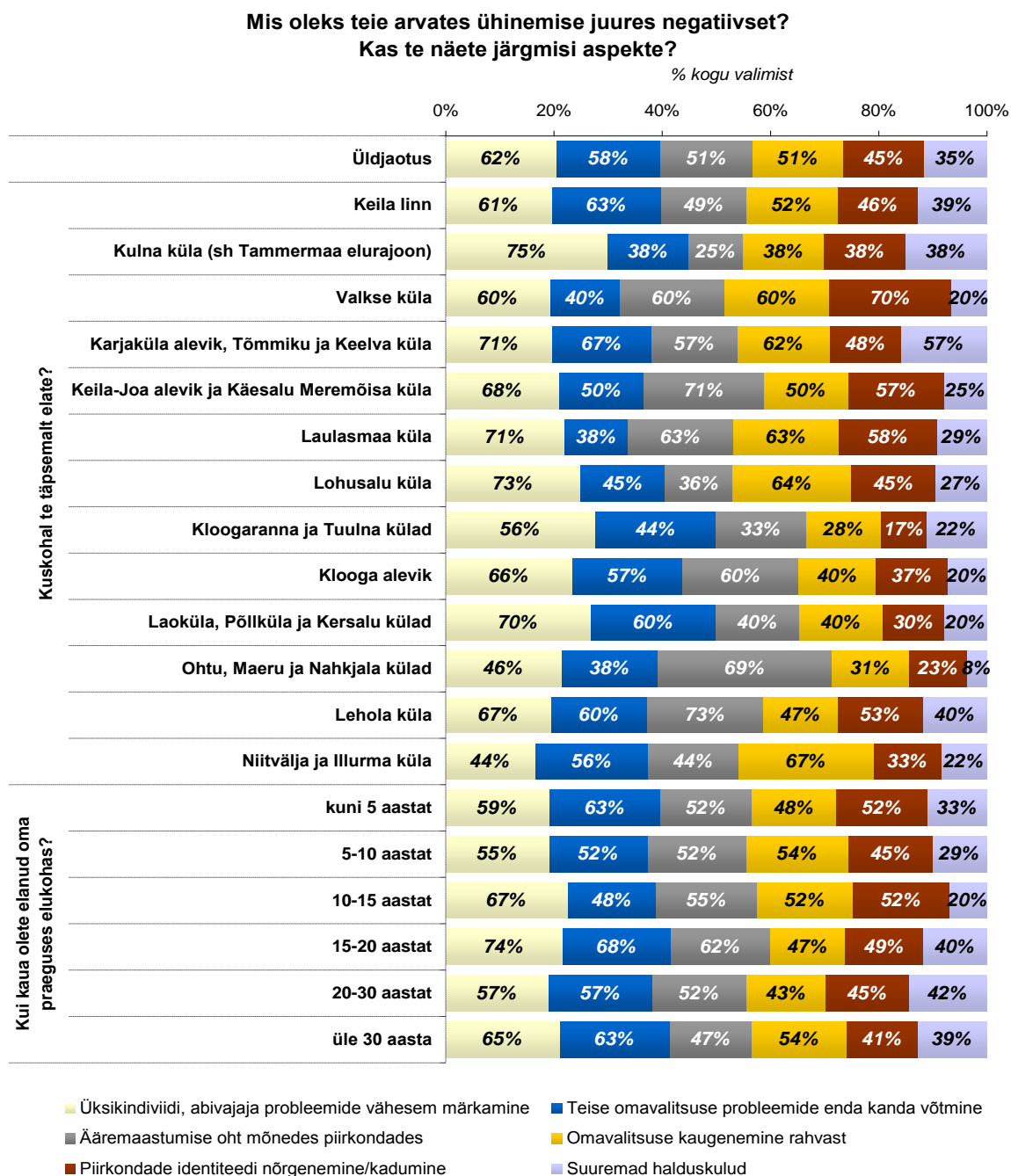
Suuremaid halduskulusid kardavad kõige vähem (20%) Valkse küla elanikud, aa kõige enam näiteks Karja küla aleviku, Tõmmiku ja Keelva küla elanikud (57%).

Üksikindiviidi märkamatuks jäämist pelgavad eelkõige just vallaelanikud, kes on Keilast ehk peamisest tõmbekeskusest eraldi ning väljaspool. Märkamatuksjäämist kardavad kõige enam need vastajad, kes on Keila linnaja valla piirkonnas elanud 10-15 aastat (67%).

Omavalitsuse kaugenemist rahvast peavad ühinemise võimalikuks negatiivseks tagajärjeks 67% Illurma ja Niitvälja elanikud. Identiteedi kadumist näevad negatiivse tagajärjena kõige enam Valkse küla elanikud (70%).

Teis(t)e omavalitsuste probleemide enda kanda võtmist ei soovi kõige enam Keila linna elanikud (vrl joonis 3). Vallaelanikud tunnetavad seda, kuid praegusel hetkel mitte nii palju kui linnas elavad vastajad. (vt joonis 3.3.)

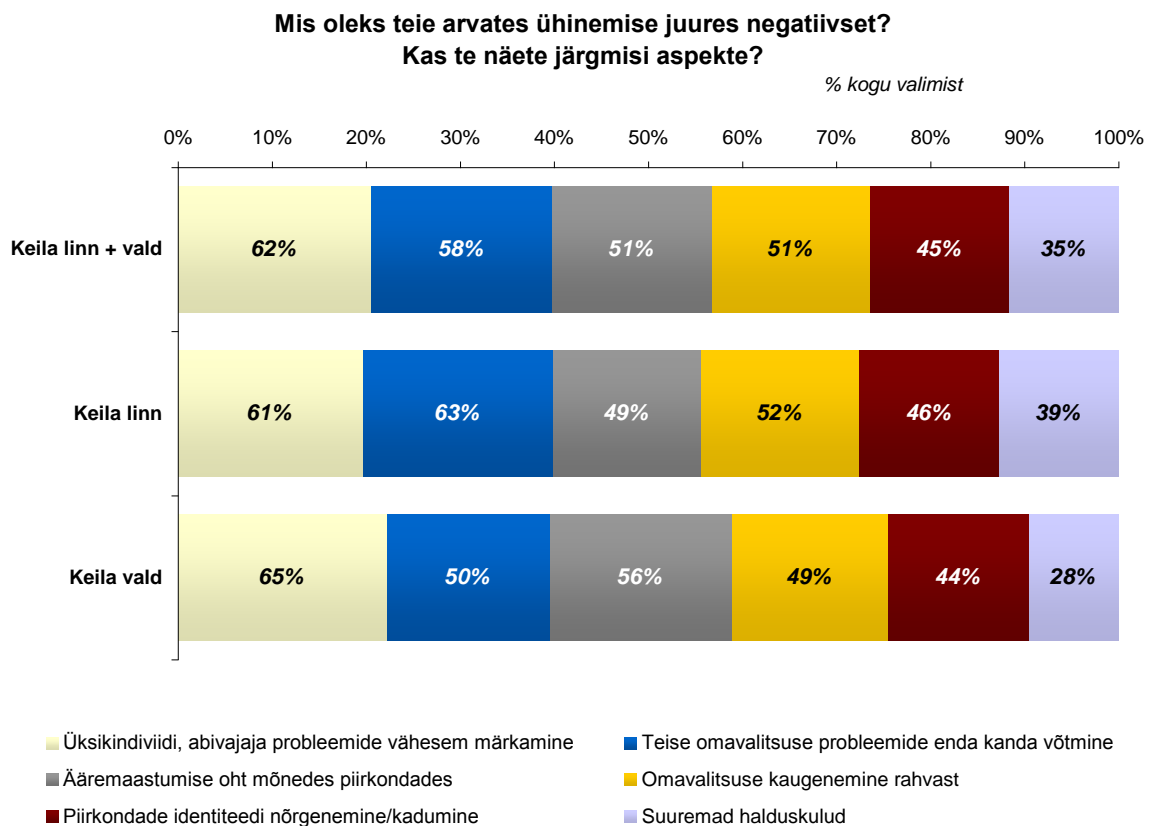
Joonis 3.3.

Kolme valimit võrreldes kinnistub eelmise küsimuses vastajate enda poolt oma sõnadega välja toodud aspekt, mis võib olla just negatiivne tagajärg Keila linna ja valla ühinemisel. Nimelt, Keila valla elanikud usuvad linlastest enam, et ühinemise korral võivad üksikindiviidi, abivajaja probleemid jääda märkamatuks (65% vs 61%) (vt joonis 3.4.). Samuti, juba varem mainitud olukord, kus mõnda piirkonda võib ohustama hakata ääremaastumine (56% vs 49%).

Keila linna elanikud, võrreldes valla elanikega, peavad negatiivsemateks tagajärgedeks seda, et ühel või teisel liitumise osapoolel tuleb teise omavalitsuse probleemid enda kanda võtta (63% vs 50%) ning ühinemisega kaasnevad pigem just suuremad halduskulud (39% vs 28%).

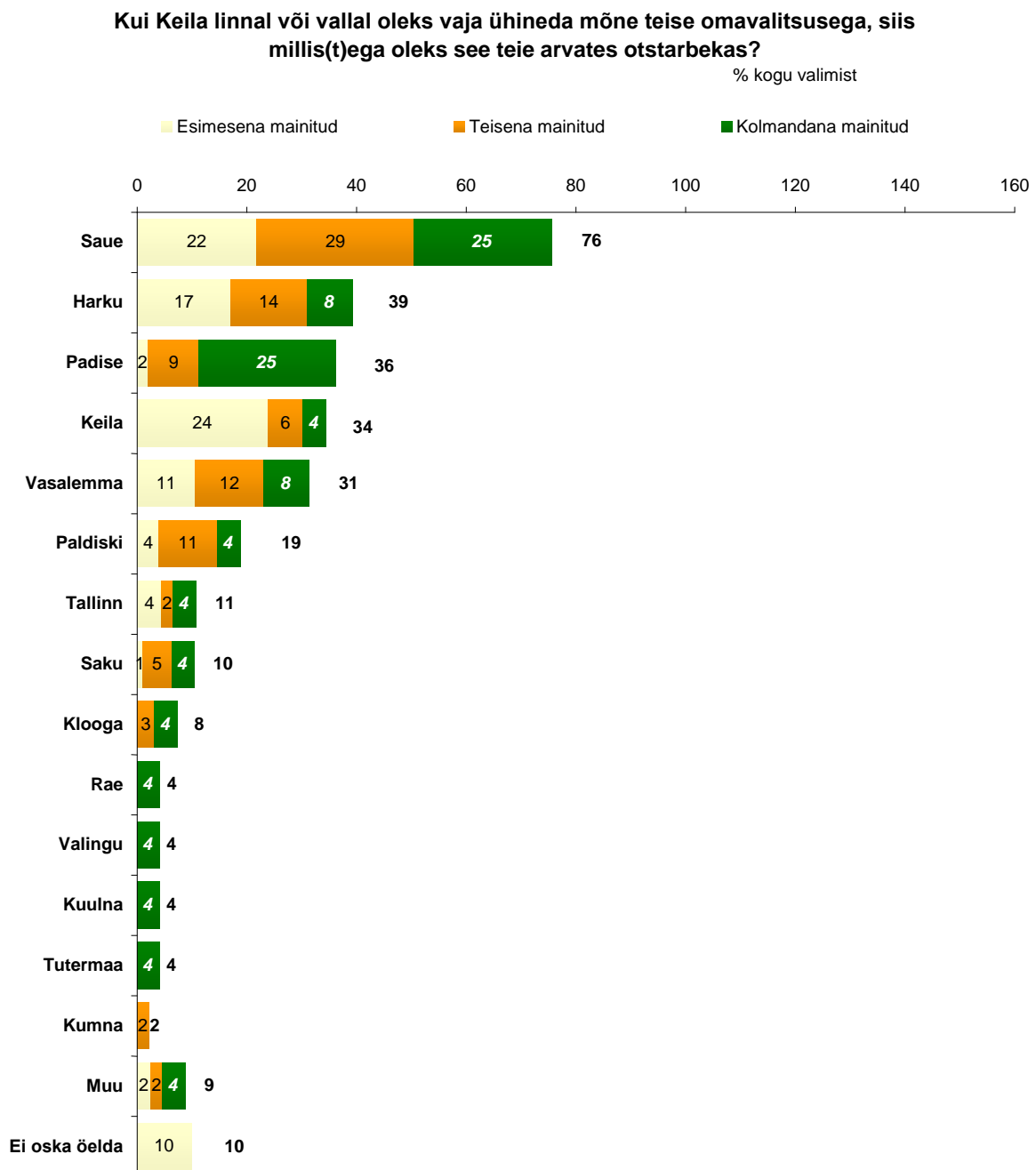
Joonis 3.4.

Teised ühinemisvõimalused

Antud uuringu fookuses oli peamiselt Keila linna ja valla omavaheline administratiivne ühinemine. Saime teada, mida näevad linna ja valla elanikud ise, mis on ühinemise idee puhul positiivset ja ka negatiivset. Palusime vastajatel avaldada arvamust, millise omavalitsusega sooviksid nad ise ühineda. Missuguse omavalitusega oleks ühinemine kõige otstarbekam?

Joonis 4.

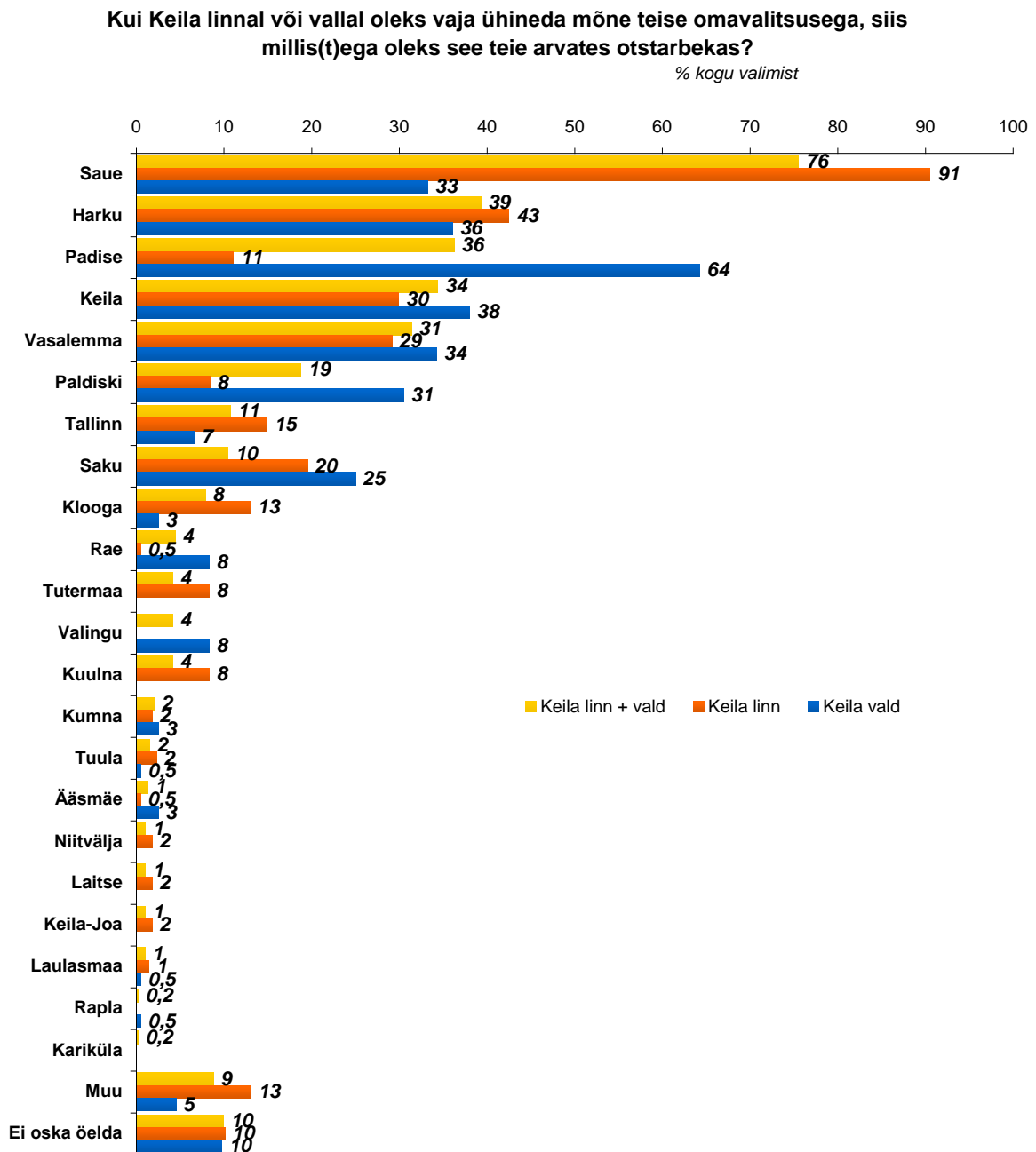

Palusime vastajatel nimetada kuni kolm enda elukohta vaatevinklist kolm omavalitsust, kellega oleks neil soov ühineda. 76% **vastajatest nimetas ülekaalukalt Saue valda**, sh 22% esimesena, 29% teisena ja 25% kolmandana. 39% Harku valda ning 36% Padise valda. 34% arvas siiski, et kõige otstarbekam on jääda praeguse plaani juurde ehk ühineda võiks ikkagi Keila linna või vallaga.

Võrdleme siingi küsimuses juba varem kasutusel olnud kolme valimit. Sauega ühinemine on otstarbekas just Keila linna elanike hinnangul (91%). Võrreldes vallaelanikega eelistatakse rohkem liituda näiteks ka Harku vallaga (43%). (vt joonis 4.1.)

Vallaelanikud soovivad kõige enam liituda Padise vallaga (64%), Keila linnaga (38%), Vasalemma (34%), Paldiski (31%), Saku (25%), Rae (8%) ja Valingu vallaga (8%).

Joonis 4.1.

Kokkuvõte

Üle poole vastajatest on Keila linna ja valla ühendamisplaani poolt. Alla veerandi on ühinemise vastu ning ülejäänud ei oska kindlat seisukohta hetkel veel võtta. Ühinemise poolt on üldiselt rohkem poolt Keila valla kui Keila linna elanikud.

Ühinemise positiivsete tulemitena nähakse peamiselt liikluskorralduse, sh teede, tänavate paranemist eri piirkondade vahel. Samuti usutakse, et ühinemine toob kaasa halduskulude vähenemise, sest kahe asemel on sel juhul üks omavalitsus koos vajalike ametnikega. Praeguse valitsuskorraga mitte rahulolu tõendab ka arvamus, et pärast ühinemist muutub samuti valitsemine paremaks – läbipaistvamaks, efektiivsemaks, rahulikumaks. Samas nähakse siinkohal ka **ühinemise negatiivseid mõjusid** nagu näiteks kohanemiskulud valitsusleerides.

Vastajad loodavad, et pärast ühinemist paranevad avalike teenuste, nagu koolide, lasteaedade kättesaadavus. Samas vastupidiselt usutakse jällegi, et teenused, sh koolid, lasteaiad, kultuur, arstiabi, koonduvad ühte kohta kokku ning kättesaadavus äärealadel elavate inimestele muutub pigem halvemaks. Vastajad leiavad, et üheks oluliseks negatiivseks aspektiks siinkohal võib olla see, et paisutakse nii suureks, et üksikinimest ning nende muresid ei märgata.